

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vilniaus universiteto ***MOKYKLOS PEDAGOGIKA* STUDIJŲ PROGRAMOS VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: dr. Nijolė Saugėnienė

Grupės nariai: doc. dr. Vitalija Gražienė
Leonas Narkevičius

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Mokyklos pedagogika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Pedagogika (X100)
Studijų programos rūšis	universitetinės studijos
Studijų pakopa	-
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (1 m.), iššęstinė (1,5)
Studijų programos apimtis kreditais	60
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	pedagogas

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara	7
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	11
2.6. Programos vadyba	12
III. REKOMENDACIJOS	13
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	15

I. IŽANGA

2013 m. Europos komisija inicijavo „Eurydice“ leidinio „Pagrindiniai duomenys apie Europos mokytojus ir mokyklų vadovus“ leidimą¹. Leidinyje pateikiami išsamūs tyrimai su duomenimis apie mokytojo profesiją 32 Europos šalyse. Leidinyje pateikiama ir lyginamoji pirminio bei tęstinio mokytojų rengimo analizė Europos šalyse. Remiantis šio išsamaus ir reprezentatyvaus leidinio duomenis, galima teigti, kad Lietuvoje mokytojų rengimas yra organizuojamas labai panašiai, kaip ir didžiojoje dalyje ES šalių ir iš esmės taikomi du tradiciniai mokytojų rengimo modeliai. Vienas iš jų yra vadinamasis *vienalaikis*, kai profesinė mokytojo kvalifikacija įgyjama lygiagrečiai studijuojant mokytojo profesijos dalykus konkrečios specialybės studijose. Antrasis – vadinamasis *nuoseklusis* modelis, kai mokytojo profesinės dalies programa studijuojama jau baigus konkrečios specialybės studijas.

2014 m. kovo-balandžio mėn. (vizitas į aukštąją mokyklą (VU) vyko balandžio 2 d.) vertinta Vilniaus universiteto (toliau – VU) laipsnio nesuteikianti studijų programa „*Mokyklos pedagogika*“ būtų priskirtina programoms, kurios vykdomos taikiant nuoseklųjį pedagogų rengimo modelį. Toks rengimo modelis pilnai atitinka ne tik europines mokytojų rengimo tendencijas, bet ir reikalavimus mokytojų rengimui, kurie apibrėžti Lietuvos mokytojų rengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose: *Studijų pakopų apraše* (patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-2212), *Pedagogų rengimo reglamente* (patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-1742) bei *Mokytojo profesijos kompetencijos apraše* (patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-54). Ketinama vykdyti programą atitinka 6 LKS lygį ir yra priskiriama pirmajai studijų pakopai. Atliekant vertinimą remtasi VU pateikti ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir visais jį lydinčiais priedais, minėto vizito metu surinkta informacija bei Vilniaus universiteto 2014-04-18 d. raštu „Dėl ketinamos vykdyti studijų programos akreditavimo“.

Galima paminėti, jog programos rengėjai bendrai nurodo, kad jie rėmėsi Bolonijos proceso dokumentais ir ES rekomendacijomis dėl aukštojo mokslo plėtros ir pedagogų rengimo, bet trūksta konkrečių nuorodų į aktualius Europos pedagogų rengimo dokumentus. Nors programos apraše ir nenurodoma, bet susitikimų metu buvo akcentuota, kad programos rengėjai laikėsi kompetencijomis grįstos studijų programos kūrimo metodologijos, kuri ypatingai tinka nuosekliojo pedagogų rengimo modelio atveju ir atliepia šiuolaikines Europos ir Lietuvos aukštojo mokslo ir Bolonijos proceso tendencijas². Tiesa, susitikimų metu buvo įvardinta, kad kai kuriais šiuo metu galiojančiais teisės aktais vadovautasi tik iš dalies (pvz., *Mokytojo profesijos kompetencijos aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-54), bet kartu žiūrėta ir į dar tik rengiamų teisės aktų projektus (pvz., „*Švietimo ir ugdymo studijų kryptių aprašo*“ projektu³), kurie netolimoje ateityje turėtų išplėtoti Lietuvos mokytojų rengimo reglamentavimą. Visgi, tiek įvertinus aprašo atitiktį dabar galiojantiems teisės aktams, tiek jų projektams, galima konstatuoti, kad programos rengėjai nusprendė programoje pasirinkti tam tikrą savitą absolvento kompetencijų struktūrą, bet aiškaus pagrindimo, kodėl išskirta tik tam tikra dalis kompetencijų, nepateikė.

Pažymėtina, kad ketinama vykdyti programą *Mokyklos pedagogika* turi tam tikrą tęstinumą. VU vykdė studijų programą *Pedagogika*, kuri 2012 m. ekspertų buvo įvertinta kaip taisytina. Todėl dabar suburta ekspertų grupė vertino ne tik ketinamos vykdyti programos aprašą, susipažino su visais jį lydinčiais priedais ir dokumentais bei susitiko su ketinamos vykdyti studijų programos rengėjais, administratoriais, dėstytojais, socialiniais dalininkais, bet atsižvelgė

¹ Europos Komisija/EACEA/Eurydice, 2013. Pagrindiniai duomenys apie Europos mokytojus ir mokyklų vadovus. 2013 m. leidimas. „Eurydice“ ataskaita. Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras.

² <http://www.smm.lt/web/lt/Bolonijos-procesas>

³ http://www.skvc.lt/files/SKAR-2/Svietimo_ir_ugdymo_aprasas.pdf

ir į institucijos atliktus anksčiau vertintos programos koregavimo veiksmus pagal 2012 m. vykdyto vertinimo išvadas ir rekomendacijas.

Pradedant dėstyti išvadas dėl ketinamos vykdyti programos aprašo ir vizito metu ekspertų surinktos informacijos, dera pažymėti, kad VU turi solidžią patirtį, rengiant pedagogus. Pedagoginis kvalifikavimas šiame universitete ilgus metus dar sovietmečiu buvo vykdomas įvairių specialybių absolventams suteikiant papildomą dėstytojo ar mokytojo kvalifikaciją šalia įgyjamo dalykinės srities išsilavinimo. VU veikia Edukologijos katedra, sukaupusi solidžios mokslinės patirties bei subūrusi rimtą kvalifikuotą pedagoginį ir mokslinį potencialą.

Kartu su pirminėmis išvadomis III skyriuje „Rekomendacijos“ yra apžvelgiami programos rengėjų per 10 dienų nuo išvadų projekto gavimo atlikti pataisymai, pateikiamas jų įvertinimas bei galutinės rekomendacijos.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Vertinimo sritis „Programos tikslai ir rezultatai“, yra toji sritis, kurią programos rengėjams iš dalies reikėtų peržiūrėti ir koreguoti.

Pozityvu yra tai, kad numatyti šios laipsnio nesuteikiančios studijų programos rezultatai yra grindžiami akademiniiais pasiekimais, kurie, programos rengėjų teigimu, susieti su I pakopos studijų rezultatų apibūdinimu, pateikiamu *Studijų pakopų apraše (2011)*, atitinka 6-ąją kvalifikacijos sandaros lygį pagal *Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą (2010)*.

Iš tiesų ketinamos vykdyti VU programos „Mokyklos pedagogika“ tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra pagrįsti akademiniiais ir profesiniais reikalavimais, VU patirtimi, rengiant pedagogus, vykdant gretutines studijas, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais, remiamasi įvairiais aktualiais statistiniais šaltiniais. Aprašo autoriai skiria vidines ir išorines programos poreikį lemiančias aplinkybes ir išsamiai jas analizuoja (beje, programos apraše yra netikslumas: Lietuvoje laipsnio nesuteikiančias akredituotas pedagogikos studijų programas šiuo metu vykdo ne vien tik VDA, bet ir LMTA, taip pat MRU).

Pagrindiniai taisytiniai ir tobulintini aspektai, susiję su programos tikslu ir studijų rezultatais būtų tokie:

1. Ketinamos vykdyti programos aprašo įvade argumentuotai pateikiamas programos filosofijos/koncepcijos kontekstas. Jis grindžiamas naujausiomis globaliomis socialiniuose ir humanitariniuose moksluose diskutuojamomis teorijomis, problemomis ir išvalgomis, kurios nekelia abejonių. Tačiau apraše pasigendama nuorodų (analitinių ir kaip šaltinių nuorodų programos apraše bei modulių aprašuose) į Lietuvos švietimo kontekstą, kaip į tą erdvę, kurioje programos koncepcija bus realizuojama. Taip pat nepakankamai išryškinta, ar ketinama vykdyti programa prisidės prie lietuviško švietimo kaitos/tobulinimo. Ekspertinio vertinimo metu vykusio susitikimo su programos rengimo grupe paaiškėjo, kad programos rengėjai žino konceptualias Lietuvos švietimo gaires, tad nėra kliūčių programos tikslą ir numatomus studijų rezultatus grįsti ne tik naujausiomis socialiniuose ir humanitariniuose moksluose diskutuojamomis teorijomis, problemomis ir išvalgomis, bet ir Lietuvos švietimo patirties refleksija (Lietuvos pedagoginės minties raida, reformų vyksmas) ir tobulinimo gairėmis, konceptualiomis Lietuvos švietimo politikos nuostatomis.

2. Studijų programos rezultatai orientuoti į pirmosios pakopos absolvento kompetencijų lygį, bet rengėjų pasirinktas būdas sukurti savą programos absolvento kompetencijų struktūrą remiantis tik dalimi teisės aktuose ar jų projektuose apibrėžtų kompetencijų yra savitas sprendimas. Kaip minėta aukščiau, tik iš dalies atsižvelgta į *Mokytojo profesijos kompetencijos aprašo (2007)* reglamentavimą, taip pat tik iš dalies atsižvelgta ir į *Švietimo ir ugdymo studijų krypties aprašo* projektą. Gal todėl studijų programos kompetencijų ir

siekinių apibūdinimuose sudėtinga įžvelgti suplanuotos kompetencijų struktūros atitiktį minėtiems teisės aktams bei stokojama visuminio ir visapusiško atsižvelgimo į mokytojo profesijai reikalingų asmens kompetencijų visumą ir išbaigtumą.

3. Apraše pateiktas pagrindinis ketinamos vykdyti programos tikslas – *“sudaryti sąlygas pirmosios ar antrosios pakopos studijas baigusiems absolventams įgyti pedagoginį išsilavinimą, apimantį teorines žinias, gebėjimus, praktinius įgūdžius ir vertybines nuostatas, leisiantį jiems dirbti dalyko mokytojais ir atlikti su pedagogine veikla susijusias funkcijas įvairių tipų bendrojo ugdymo (pagrindinėse, vidurinėse) mokyklose ir socializacijos centruose”* nors ir atitinka teisės aktų, nustatančių reikalavimus profesinei kvalifikacijai įgyti, reikalavimus (*Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą* (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), *Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymą* (Žin., 2009-05-12, Nr. 54-2140), *Pedagogų rengimo reglamento*, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. V-1742 redakciją (Žin., 2012-12-20, Nr. 149-7654), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 500 *„Dėl laipsnio nesuteikiančių studijų programų vykdymo aukštosiose mokyklose“* nuostatas, bet tikslo formuluotėje galėtų būti griežčiau nusakytas programos autorių įsipareigojimas, pabrėžiant, kad kartu bus užtikrinamas atitinkamas pedagoginio išsilavinimo suteikimo lygis, o ne vien *„sudaromos sąlygos“* tokiam išsilavinimui įgyti.

4. Pagal programos rengėjų pasirinktą absolvento kompetencijų ir programos siekinių struktūrą, nors ji ir neatitinka teisės aktais renglamentuojamos struktūros, galima konstatuoti, kad ketinamos vykdyti VU programos *“Mokyklos pedagogika”* tikslai ir numatomi studijų rezultatai didžiąja dalimi yra apibrėžti ir aiškūs, o prie programos aprašo pateikti studijų modulių aprašai iš esmės atskleidžia dermę tarp rengėjų pasirinktų studijų programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų. Bet negalima nepaminėti fakto, kad jei rengėjai tikrai turėjo tam tikrą akademinę laisvę savaip konstruoti absolvento kompetencijų struktūrą, tai nepaisyti *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) 13 ir 14.1 punkto reikalavimų (13 punktas *„pedagoginės studijos turi užtikrinti, kad absolventas <...>, išmanytų mokomojo dalyko (pedagoginės specializacijos) metodiką“*, 14.1 punktas *„prioritetas teiktinas <...> dalyko (pedagoginės specializacijos) metodikai“*) negalima. Būtina labai aiškiai įvardinti, kokias mokomojo dalyko arba pedagoginės specializacijos galimybes sudaro programa. Programos apraše ir jo prieduose pateikiamas tik bendrasis modulio *„Dalyko didaktika“* aprašymas ir visai nepateikiami konkrečių dalykų didaktikų aprašai. Pateikiamas tik sąrašas, kokių konkrečių dalykų didaktikas planuojama siūlyti studijuoti.

5. Ateityje, jau vykdant programą, dermė tarp programos tikslų, numatomų studijų rezultatų ir studijų modulių turėtų būti stiprinama ir dar vienu aspektu: reikėtų labiau akcentuoti Lietuvos švietimo patirties refleksiją ir tobulinimo gaires, atsižvelgti į konceptualias Lietuvos švietimo politikos nuostatas, didesnę dėmesį atkreipti į taip pat grįžtamojo ryšio stoką bendradarbiaujant su socialiniais dalininkais tikslų ir rezultatų formulavimo/refleksijos /koregavimo proceso metu.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus, dėl vertinimo srities *„Programos tikslai ir rezultatai“* galima teigti, kad:

Pagrindinės stiprybės:

- programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagal programos rengėjų pasirinktą absolvento kompetencijų struktūrą yra pakankamai apibrėžti ir aiškūs;
- programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagal programos rengėjų pasirinktą absolvento kompetencijų struktūrą pagrįsti akademiniiais ir profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais;
- programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje

Pagrindinės silpnybės:

- Apraše pasigendama nuorodų (analitinių ir kaip šaltinių nuorodų programos apraše bei modulių aprašuose) į Lietuvos švietimo kontekstą, kaip į tą erdvę, kurioje programos koncepcija bus realizuojama. Taip pat nepakankamai išryškinta, ar ketinama vykdyti programą prisidės prie lietuviško švietimo kaitos/tobulinimo. Programos tikslą ir numatomus studijų rezultatus derėtų grįsti ne tik naujausiomis socialiniuose ir humanitariniuose moksluose diskutuojamomis teorijomis, problemomis ir išvalgomis, bet ir Lietuvos švietimo patirties refleksija (Lietuvos pedagoginės minties raida, reformų vyksmas) ir tobulinimo gairėmis, konceptualiomis Lietuvos švietimo politikos nuostatomis.
- Programos tikslo formuluotėje galėtų būti griežčiau nusakytas programos autorių įsipareigojimas, pabrėžiant, kad kartu bus užtikrinamas atitinkamas pedagoginio išsilavinimo suteikimo lygis, o ne vien „*sudaromos sąlygos*“ tokiam išsilavinimui įgyti.
- Vienas iš ypatingai akcentuotinių ketinamos vykdyti programos trūkumų yra tas, kad iš „*Dalyko didaktikos*“ modulio aprašo neaišku, kiek ir kaip jis bus fokusuojamas į konkrečius studijų dalykus, t.y. kokių studijų dalykų metodikas galės rinktis studentai ir tai turėtų būti skubiai taisytina, pateikiant visų ketinamų siūlyti dalykų metodikų aprašus.
- Taip pat prie programos tikslų ir rezultatų formulavimo/refleksijos/koregavimo turėtų labiau prisidėti socialiniai dalininkai.

2.2. Programos sandara

Pozityvu tai, kad programos aprašo autoriai, vadovaudamiesi dokumentais, priskiria ketinamą vykdyti programą 6 Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo (2010) lygiui ir teikia adekvačią tokiam lygiui programos apimtį ir sandarą. Programa atitinka universitetinių studijų programoms keliamus reikalavimus, taip pat *Pedagogų rengimo reglamento* (2012 m.) keliamus reikalavimus programos apimčiai. Programą sudaro 60 kreditų teorinės ir praktinės studijos; tiek vienoms, tiek kitoms skiriama po 30 kreditų, ir tai atitinka *Pedagogų rengimo reglamentą* (14 punktas).

Programos studijų planas sudarytas, remiantis „*Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų reikalavimų aprašu*“ 2.4 punktu (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-501) bei „*Pedagogų rengimo reglamentu*“ (2012).

Programą ketinama vykdyti dviem formomis: nuolatine (1 metai) ir ištęstine (1,5 metų) – tai suteiks studentams daugiau galimybių studijuoti, pasirenkant sau patogesnę būdą. Nuolatinių studijų planą numatoma įgyvendinti keliais būdais, atsižvelgiant į studentų poreikius ir pageidavimus bei laikantis VU studijų programų reglamento (2012) reikalavimų kontaktinio darbo apimčiai: a) dieniniu tvarkaraščiu, kuris gali būti patogus Vilniuje gyvenantiems studentams (galimas atskiras tvarkaraštis arba jie galėtų jungtis prie gretutinių studijų studentų grupių), b) sesijiniu tvarkaraščiu (kontaktiniam darbui skiriama 45 proc. studijų laiko). Ištęstinių studijų atveju studijų programa yra įgyvendinama per 1,5 metų, taigi studentai studijuoja tris semestrus (18+19+23 kreditų). Ištęstinės studijos planuojamos įgyvendinti sesijiniu tvarkaraščiu su mažesniu intensyvumu.

Programos pirmoji teorinė dalis sudaryta modulinio principu ir tai sveikintina, nes suskirsčius teorinę dalį į tris modulius (du privalomuosius – „*Bendrosios pedagogikos*“, „*Psichologijos mokyklai*“ ir alternatyviai pasirenkamą pagal turimą bakalauro išsilavinimą „*Dalyko didaktikos*“), atsiranda galimybė labiau integruoti turinį, vertinimo metodus ir studijų siekinius, išvengti turinio kartojimosi bei studijų perkrovimo. Taip pat organizuoti komandinį dėstytojų grupės darbą realizuojant modulius.

Antrąją studijų programos dalį sudaro pedagoginės praktikos moduliai: modulis - *Pedagoginė praktika 1* (nuolatinių studijų atveju skaidoma į dalis *1A ir 1B*), *Pedagoginė praktika 2* ir *Pedagoginė praktika 3*. Modulis *Pedagoginė praktika 1* (viso 10 kreditų) yra

pedagoginio asistavimo praktika, modulis *Pedagoginė praktika 2* (10 kreditų) – profesinė (savarankiška) praktika. Paskutinio studijų programos modulio įgyvendinimo metu studentai pabaigia profesinę (savarankiška) praktiką, t. y. *Pedagoginę praktiką 3* (10 kreditų apimties) ir rengia 3 kreditų apimties pedagoginių studijų baigiamąjį darbą. Visus studijų programos modulius planuojama įgyvendinti nuosekliai.

Pagrindiniai taisytini ir tobulintini aspektai, susiję su programos sandara, būtų tokie:

1. Reikėtų peržiūrėti ir pabandyti išvengti turinio bei studijų siekinių pasikartojimo moduluose „*Psichologija mokyklai*“ ir „*Dalyko didaktika*“. 30 kreditų apimties teorinėse studijose neracionalu yra kartoti tematiką ir dviejuose moduluose apsibrėžti labai artimus modulio siekinius. Šitaip yra atsitikę su specialiajam ugdymui skirta tematika – tiek „*Psichologijos mokyklai*“, tiek „*Dalyko didaktikos*“ moduluose specialiosios pedagogikos tematikai skiriama maždaug po trečdalį studijų apimties, o tai tikrai daugoka (t.y. maždaug 6 kreditai iš 18).

Pvz., programos apraše nurodoma (p. 25, citatos):

- „I „*Dalyko didaktikos*“ modulį yra įtrauktas teminis Specialaus ugdymo blokas. Jo apimtis – 3 kreditai (30 kontaktinių ir 40 savarankiško darbo valandų)“ ir „*Kompetencijos ugdomos tokiose pagrindinėse temose: <...> sutrikimų ir negalių samprata ir klasifikacija; sutrikimų priežastys ir charakteristika; specialiojo ugdymo samprata ir jo vieta bendrojo ugdymo sistemoje; specialiųjų ugdymosi poreikių identifikavimas; specialiosios pedagoginės pagalbos organizavimas ir teikimas; individualizuotos ugdymo programos*“.

Vienas iš šio modulio studijų siekinių formuluojamas taip: „*Gebės identifikuoti mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius ir parengti individualųjį ir/ar diferencijuotą ugdymo planą, parinkti tinkamas didaktines priemones*“

- „I modulį „*Psichologija mokyklai*“ yra įtrauktos tokios specialiosios psichologijos temos: ypatingų vaikų apibūdinimo ir klasifikacijos problema; mokinių, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius nustatymo ir pagalbos teisiniai ir etiniai aspektai; mokinių, turinčių negales (intelektos, sensorikos, įvairiapusių raidos sutrikimus) kognityvinė raida ir asmenybės ypatumai; mokinių, turinčių sutrikimų (mokymosi, elgesio, emocijų, kalbos ir kalbėjimo) mokymosi ir elgesio ypatumai<...>. Individualių ugdymo programų sudarymo bei jų efektyvumo vertinimo principai. Formali ir neformali psichologinė pagalba specialiųjų poreikių vaikams ir jų šeimoms. Šiam specialiosios psichologijos blokui, kurio temų lauke ugdomos atitinkamos kompetencijos, yra skiriama 28 kontaktinės ir 38 savarankiško darbo valandos (tai sudaro beveik ketvirtadalį viso modulio apimties)“.

Vienas iš šio modulio studijų siekinių formuluojamas taip: „*Gebės įvardyti skirtingų specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų ypatumus, taikyti pagrindinius darbo su šiais vaikais principus ir strategijas*.“

Rekomenduotina siekinius ir ypač tematiką peržiūrėti ir pasikartojimus eliminuoti arba sumažinti iki minimumo.

2. Taip pat modulio „*Psichologija mokyklai*“ sandara kelia abejonių tuo, kad neaišku, ar tikrai ji apima pagrindines pedagoginės psichologijos disciplinas ir aspektus. Nors apraše ir nurodoma, kad „*Psichologijos mokyklai*“ modulis „*integruoja raidos, asmenybės, specialiosios psichologijos disciplinas*“ (p.24), bet modulio apraše (beje, jame jau nurodomas net ir dar kitoks modulio pavadinimas – „*Mokyklinė psichologija*“) vardinamos tik „*Bendrosios psichologijos*“ ir „*Specialiosios psichologijos*“ (beje, tikrai skirtos spec. poreikių turinčių ugdytinių psichologijai) dalys. Kyla klausimas, kaip čia integruota pedagoginės psichologijos, disciplinos, kuri tiria psichologinius žmogaus ugdymo ypatumus, mokymo ir auklėjimo bei mokymosi ir saviuoklos psichologinius dėsningumus, tematika?

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus, dėl vertinimo srities „Programos sandara“ galima teigti, kad:

Pagrindinės stiprybės:

- Programa atitinka universitetinių studijų programoms keliamus reikalavimus, taip pat Pedagogų rengimo reglamento (2012 m.) keliamus reikalavimus programos apimčiai. Programą sudaro 60 kreditų teorinės ir praktinės studijos: tiek vienoms, tiek kitoms skiriama po 30 kreditų, ir tai atitinka Pedagogų rengimo reglamentą (14 punktas).
- Programą ketinama vykdyti dviem formomis: nuolatine (1 metai) ir iššėstine (1,5 metų) – tai suteiks studentams daugiau galimybių studijuoti, pasirenkant sau patogesnį būdą.
- Programos pirmoji teorinė dalis sudaryta modulinio principu ir tai sveikintina, nes suskirsčius teorinę dalį į tris modulius (du privalomuosius – „Bendrosios pedagogikos“, „Psichologijos mokyklai“ ir alternatyviai pasirenkamą pagal turimą bakalauro išsilavinimą „Dalyko didaktikos“), atsiranda galimybė labiau integruoti turinį, vertinimo metodus ir studijų siekinius, išvengti turinio kartojimosi bei studijų perkrovimo. Taip pat organizuoti komandinį dėstytojų grupės darbą realizuojant modulius.
- Labai gerai apmąstyta ir aiškiai pagrįsta numatoma praktika.

Pagrindinės silpnybės:

- Moduluose „Psichologija mokyklai“ ir „Dalyko didaktika“ yra neproporcingas bendrai teorinių studijų apimčiai turinio bei studijų siekinių pasikartojimas, susijęs su specialiosios pedagogikos tematika.
- Modulio „Psichologija mokyklai“ sandara kelia abejonių tuo, kad neaišku, ar tikrai ji apima pagrindines pedagoginės psichologijos disciplinas ir aspektus.

2.3. Personalas

Pozityvu yra tai, kad Laipsnio nesuteikiančių studijų programa Pedagogika parengta, remiantis šiais teisės aktais, formuluojančiais reikalavimus personalui:

- *Pedagogų rengimo reglamentu*. Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. V-54 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. V-1742 redakcija).

- *Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu*. 2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242 Vilnius.

- *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl nuolatinės ir iššėstinės studijų formų aprašo patvirtinimo“*. 2009 m. gegužės 15 d. Nr. ĮSAK.-1026, Vilnius.

- *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl laipsnį suteikiančių pirmos pakomos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“*. 2010 m. balandžio 9 d. Nr. V-501, Vilnius.

Programos apraše nurodoma, kad studijų programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, o jo turima kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų siekiniams (rezultatams) pasiekti. Ketinamos vykdyti studijų programos personalą turėtų sudaryti dėstytojai, iš kurių 77 proc. turi mokslo daktaro laipsnį. 100 proc. dėstytojų moksliniai interesai, ekspertinė veikla ir praktinė patirtis atitinka dėstomojo dalyko kryptį ir yra susiję su ketinama vykdyti studijų programa. 15 proc. dėstytojų turi pedagoginio darbo švietimo įstaigose (ne trumpesnės kaip 3 metų ir įgytos ar atnaujintos ne anksčiau kaip prieš 5 metus) patirties.

Pagrindiniai taisytini ir tobulintini aspektai, susiję su programos personalu, būtų šie:

1. Neabejotina, kad sutelktas dėstytojų personalas yra atitinkamos kvalifikacijos ir turintis pakankamai patirties. Visgi, informacija apie personalą pateikiama nesistemiškai ir nepreciziškai.

2. Programos apraše reikėtų sistemingai ir preciziškai pateikti informaciją apie:

- dėstytojų darbo patirtį, ypač akcentuojant darbo mokykloje patirtį (kai kurių dėstytojų gyvenimo aprašymuose tokios informacijos arba visai nėra arba ji pateikiama neaiškiai, nepateikta bendra susisteminta informacija);
- komentarus apie dėstytojų amžiaus proporcijas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus dėl vertinimo srities „Personalas“ galima teigti, kad:

Pagrindinė stiprybė yra tai, kad laipsnio nesuteikiančių studijų programa Pedagogika parengta, remiantis teisės aktais, formuluojančiais reikalavimus personalui.

Pagrindinė silpnybė – trūksta aiškių ir sistemingai pateiktų įrodymų, kad dėstytojų personalo kompetencijos atitinka programos aprašo teiginius apie dėstytojų kvalifikacijos atitikti.

2.4. Materialieji ištekliai

Pozityvu yra tai, kad programos realizavimui patalpų VU Filosofijos fakultetas, kuriame bus vykdoma programa, turi pakankamai. Patalpų įrangą ir visa materialinę bazę yra tinkamos. O realizuojant programos „Dalyko didaktikos“ modulį bus naudojamos ir kitų universiteto padalinių ištekliais.

Pažymėtina, kad pakankamus edukologijos studijų mokymosi išteklius yra sukaupusi biblioteka. Pastaraisiais metais biblioteka orientuojasi ne tik į spausdintinius išteklius, bet ir į elektroninius, prieinamus internetu.

Partnerinių praktikos mokyklų, su kuriomis universitetas turi bendradarbiavimo sutartis, visuma sudaro tinkamą pedagoginių praktikų bazę, atitinkančią praktinei pedagoginių studijų daliai vykdyti būtinus reikalavimus ir kriterijus.

Pagrindiniai taisytini ir tobulintini aspektai, susiję su programos materialiaisiais ištekliais, būtų šie:

1. Klausimų kelia modulių aprašuose nurodomi metodiniai ištekliai ir jų prieinamumas. Prie modulių aprašų studijoms rekomenduojama literatūra iš dalies kartoja, kai kuriais atvejais aišku, kad nurodomos literatūros biblioteka turi tik vieną ar kelis egzempliorius ir jos nepakaks visiems studentams. Mažoka studijoms rekomenduojamos literatūros anglų kalba.

2. Siekiant didinti mokymosi ir metodinių išteklių prieinamumą, būtų labai naudinga pasinaudoti Vilniaus universiteto El.studijų ir egzaminavimo centro teikiama galimybe naudotis šiuolaikiška virtualia mokymosi aplinka. Vizito metu, akcentuota, kad mokomoji medžiaga (paskaitų pateiktys, konspektai) studentams pateikiami paprastu el.paštu, o virtualaus mokymosi aplinka praktiškai nenaudojama. Studentams būtų labai naudinga gauti visus mokymosi išteklius vienoje vietoje, patiems išbandyti nesimokančiojo vaidmenyje praktiškai veikiančią virtualią mokymosi aplinką, o ne vien tik gauti teorinių žinių apie ją (kaip kad numatyta teorinėje programos dalyje).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus, dėl vertinimo srities „*Materialieji ištekliai*“ galima teigti, kad:

Pagrindinė stiprybė yra tai, kad patalpų įranga ir visa materialinė bazė yra tinkama, kryptingai formuojami bibliotekos fondai aprūpinant studijų programą moksline ir metodine literatūra.

Pagrindinės silpnybės:

- klausimų kelia programos metodinių išteklių prieinamumas, atitiktis, naujumas.
- Studijų proceso paramai ir mokomosios medžiagos prieinamumui didinti ir užtikrinti nenaudojama virtualaus mokymosi aplinka.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Pozityvu yra tai, kad priėmimo į ketinamos vykdyti VU programos „*Mokyklos pedagogika*“ studijas reikalavimai yra logiškai ir išsamiai pagrįsti: numatyta stojimą į naują laipsnio nesuteikiančių studijų programą vykdyti, atsižvelgiant į „*Pedagogų rengimo reglamentą*“, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 54 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. V-1742 redakcija). Į programą numatyta priimti aukštojo mokslo kvalifikacinį laipsnį turinčius asmenis, tačiau neturinčius pedagogo kvalifikacijos. Šią programą baigusiesiems asmenims bus suteikiama pedagogo kvalifikacija, atitinkanti 6 kvalifikacijų sandaros lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. 56-2761).

Priėmimo reikalavimų, proceso ir procedūrų aiškumas yra sveikintinas. Aprašo autoriai numato: priėmimo pirmenybės atvejus, taip pat motyvacinį pokalbį. Priėmimo į studijas reikalavimuose numatytas konkursinis balas, aiškiai aprašyta jo sandara (derėtų aprašyti papildomo priėmimo procedūras, jei toks priėmimas numatytas, apeliavimo tvarką). Programoje numatyta aiški studijų vykdymo eiga, tvarkaraščio gairės, studijų organizavimo ypatumai, kai jos vykdomos nuolatine ir ištęstine forma, konsultavimo galimybės. Programos aprašo rengėjai detalčiai pagrindžia studentų pasirinkimo galimybes, ypač studijuojant „*Dalyko didaktikos*“ modulį, nors kartu nurodo, kad esant skirtingam mokytojų poreikiui, būtų svarstoma galimybė ne kasmet siūlyti visų dalykų alternatyvas.

Pozityvu, kad programos „*Mokyklos pedagogika*“ aprašo autoriai ypač daug dėmesio skyrė pedagoginių praktikų eigos klausimams. Išsamus jų pristatymas nepalieka abejonių dėl praktikų kokybės: nuolat atnaujinamos praktikų vykdymo įstaigų bazės (įtraukiant ir užsienio mokyklas), vykdomos mentorių atrankos, numatomo mentorių mokymo, detalaus numatymo, kokiose mokyklose ir kokie mentoriai dirbs, aiškaus praktikų organizatorių, mentorių, katedros dėstytojų vaidmenų pasidalinimo, aiškiai aprašyto praktikų dokumentavimo paketo – sutarčių, praktikos plano ir ir kt., adekvačių praktikos vertinimo metodų.

Ypač sveikintinas ketinimas praktikas vykdyti geriausiose mokyklose, taip pat garantuoti, kad praktikas studentai atliktų bent dviejų tipų mokyklose (beje, „Veido“ mokyklų reitingavimo rezultatais nederėtų pasikliauti besąlygiškai). Aukštus reikalavimus praktikų atlikimo vietoms aprašo rengėjai geba suderinti su lankstumo principu – teigiama, kad būtų sudaromos sąlygos studentams praktikas atlikti arčiau namų. Lieka tikėtis, kad tokiu atveju būtų užtikrinamas Pedagogų rengimo reglamento naujos redakcijos reikalavimas (punktas Nr.22): „*Tuo atveju, kai dalis pedagoginės praktikos studijuojantiems pagal laipsnio nesuteikiančią studijų programą vykdoma mokykloje, kurioje studentas dirba, ji gali sudaryti ne daugiau kaip 30 procentų visos pedagoginės praktikos apimtį*“.

Programos dalykų aprašuose numatyti įvairūs, įdomūs metodai: diskusijos, darbas su tekstu, lyginamoji analizė, video medžiagos analizė, atskirų atvejų ir probleminių situacijų analizė, projektai ir kt. Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų

rezultatams įvertinti. Programos aprašo rengėjai pristato vertinimo koncepciją, kurios pagrindą sudaro kriterijais grįstas ir kaupiamojo vertinimo modelis; numatytos įvairios formuojamojo vertinimo užduotys, garantuosiančios studijų rezultatų pasiekimą (individualūs ir grupiniai pristatymai, esė ir kiti analitinio pobūdžio rašto darbai, kritinės praktikos refleksijos, savirefleksijos, ataskaitos, testavimas, koliokviumai ir kt.). Baigiamojo darbo priskyrimas prie vertinimo metodų yra gana netikėtas, bet turintis racionalumo.

Pagrindiniai taisytini ir tobulintini aspektai, susiję su programos studijų eiga ir jos vertinimu, būtų šie:

1. Abejonių dėl studijų eigos kokybės kelia atskiriems konkrečioms studijų dalykams nepateikiami aprašai (kaip minėta anksčiau, pateikiamas tik bendrasis „Dalyko *didaktikos*“ modulio aprašas), todėl ekspertai neturėjo galimybės susipažinti ir negali vertinti kokiomis gairėmis vadovaujantis bus realizuojamas atskirų dalykų *didaktikos* dėstymas).

2. Lieka abejonė, ar (ir kaip) skirsis jau dirbančių mokyklose studentų ir pedagoginės patirties neturinčių studentų praktikų vertinimas (ekspertinio vertinimo metu vykusio susitikimo su programos rengimo grupe tai paaiškėjo tik iš dalies).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus, dėl vertinimo srities „*Studijų eiga ir jos vertinimas*“ galima teigti, kad:

Pagrindinės stiprybės:

- priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti;
- numatomi taikyti studijų metodai tinkami studijų rezultatams pasiekti;
- studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti.

Pagrindinės silpnybės:

- priėmimo į studijas reikalavimuose derėtų aprašyti papildomo priėmimo procedūras, jei toks priėmimas numatytas, apeliavimo tvarką;
- lieka abejonė, ar (ir kaip) skirsis jau dirbančių mokyklose studentų ir pedagoginės patirties neturinčių studentų praktikų vertinimas.

2.6. Programos vadyba

Pozityvu yra tai, kad planuojama stebėti visus studijų kokybės vertinimo parametrus, taikyti metodus ir priemones atsižvelgiant į VU studijų programų reglamento ir kokybės vadybos centro reikalavimus, jie derinami tarpusavyje ir atspindi bendrą Universiteto studijų kokybės politiką. Tai leidžia vykdyti nuolatinę studijų kokybės stebėseną ir laiku gauti objektyvią informaciją apie vykdomų studijų kokybę.

Už studijų programos kokybę ir nuolatinį jos tobulinimą pirmiausia bus atsakingas Studijų programos komitetas. Jo nariai priims visus sprendimus, susijusius su programos projektavimu ir tobulinimu, studijų organizavimu ir studijų priežiūra. Studijų programos „*Mokyklos pedagogika*“ numatomo komiteto sudėtyje bus programoje dirbsiantys dėstytojai, studentų atstovas, kuris teiks grįžtamąją informaciją apie studijų procesą, ir socialiniai partneriai, padėsiantys organizuoti ir įgyvendinti studijų programos pedagoginę praktiką.

Planuojamas reguliarus tiek neformalus, tiek formalus programos kokybės vertinimas. Neformalus programos kokybės vertinimas bus vykdomas nuolat, iškilusias problemas aptariant su dėstytojais ir studentais. Universitete veikiantis Studijų kokybės centras centralizuotai ir reguliariai atlieka studentų apklausas apie dėstytojų darbą, jų rezultatai nuo 2011 m. viešai pristatomi Informacinėje sistemoje bei kiekvieno dėstytojo asmeninėje prieigoje.

Programos valdyme ir studijų rezultatų grįžtamojo ryšio teikimo procedūrose taip pat dalyvauja socialiniai partneriai, tarp kurių didžiausią įtaką turi mokyklų-partnerių direktoriai. Šiuo metu

Vilniaus universitetas yra pasirašęs 16 ilgalaikių sutarčių su gimnazijomis. Jų vadovai, administratoriai, mokytojų atstovai yra kviečiami į katedros organizuojamus renginius, atviras diskusijas ir paskaitas „Consilium Educationis“.

Pagrindiniai taisytini ir tobulintini aspektai, susiję su programos vadyba, būtų šie:

Apraše nėra aiškiai apibrėžti universiteto padalinių bendradarbiavimo mechanizmai ir atsakomybės vykdant studijas. Vizito susitikimų metu išaiškėjo, kad tam tikri iššūkiai dėl metodologinių ir metodinių pozicijų suvienodinimo bus tam tikras iššūkis programos vykdytojams.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant aukščiau išdėstytus pastebėjimus, dėl vertinimo srities „Programos vadyba“ galima teigti, kad:

Pagrindinės stiprybės:

- planuojama stebėti visus studijų kokybės vertinimo parametrus, taikyti metodus ir priemones atsižvelgiant į VU studijų programų reglamento ir kokybės vadybos centro reikalavimus;
- programos valdyme ir studijų rezultatų grįžamojo ryšio teikimo procedūrose taip pat dalyvauja socialiniai partneriai.

Pagrindinės silpnybės:

- Apraše nėra aiškiai apibrėžti universiteto padalinių bendradarbiavimo mechanizmai ir atsakomybės realizuojant studijų programos „Dalyko didaktikos“ modulį.

III. REKOMENDACIJOS

Apibendrinant ir susumuojant aukščiau išdėstytas pastabas, programos rengėjams buvo rekomenduota atlikti tam tikrus pataisymus. Į dalį rekomendacijų programos rengėjai reagavo per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos. Toliau pateikiamos rekomendacijos ir įvertinta, kaip programos rengėjai reagavo į pateiktas pastabas bei pataisė programos aprašą (žr. Vilniaus universito 2014-04-18 d. raštą „Dėl ketinamos vykdyti studijų programos akreditavimo“):

3.1. Buvo rekomenduota labiau atsižvelgti į Lietuvos švietimo kontekstą, kaip į tą erdvę, kurioje programos koncepcija bus realizuojama. Labiau išryškinti, ar ketinama vykdyti programą prisidės prie lietuviško švietimo kaitos/tobulinimo. Programos tikslą ir numatomus studijų rezultatus grįsti ne tik naujausiomis socialiniuose ir humanitariniuose moksluose diskutuojamomis teorijomis, problemomis ir įžvalgomis, bet ir Lietuvos švietimo patirties refleksija (Lietuvos pedagoginės minties raida, reformų vyksmas) ir tobulinimo gairėmis, konceptualiomis Lietuvos švietimo politikos nuostatomis.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti studijų programos vykdymo eigoje.

3.2. Buvo rekomenduota programos tikslo formuluotėje griežčiau nusakyti programos autorių įsipareigojimą, pabrėžiant, kad bus užtikrinamas atitinkamas pedagoginio išsilavinimo suteikimo lygis, o ne vien „sudaromos sąlygos“ tokiam išsilavinimui įgyti.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos.

Rengėjai per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos programos tikslą pakoregavo pagal ekspertų siūlymus (žr. programos aprašo 7 psl.).

3.3. Buvo rekomenduota prie „Dalyko didaktikos“ modulio bendrojo aprašo pateikti konkrečių dalykų didaktikos aprašus, kad būtų galima vertinti, kiek ir kaip „Dalyko didaktikos“ modulis bus fokusuojamas į konkrečius studijų dalykus.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos.

Programos rengėjai per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos pateikė visų 16 mokomojo dalyko didaktikos modulių aprašus (žr. 2 priedą).

3.4. Moduluose „*Psichologija mokyklai*“ ir „*Dalyko didaktika*“ buvo rekomenduota eliminuoti neproporcingą bendrai teorinių studijų apimčiai turinio bei studijų siekinių pasikartojimą, susijusį su specialiosios pedagogikos tematika.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti studijų programos vykdymo eigoje.

Nelaukdami programos vykdymo pradžios kaip rekomendavo ekspertai, programos rengėjai peržiūrėjo ir koregavo modulių „*Psichologija mokyklai*“ ir „*Dalyko didaktika*“ tikslus ir siekinius. Bendrasis modulio „*Dalyko didaktika*“ aprašas paliktas kaip skėtinis ir išliko tik programos sandaros apraše ir atskirai nebeteikiamas, nors jo struktūrinės dalys ir logika išlaikyta atskirų dalykų didaktikų aprašuose.

3.5. Buvo rekomenduota pateikti sistemingą ir precizišką informaciją apie personalą, kuri įrodytų personalo atitiktį teisės aktų reikalavimams.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos.

Programos rengėjai per 10 dienų nuo programos vertinimo išvadų projekto gavimo dienos pateikė susistemintą ir precizišką informaciją apie personalą (5 priedo A ir B dalys).

3.6. Programos rengėjams ekspertai rekomendavo numatyti ir aprašyti, kaip skirsis jau dirbančių mokyklose studentų ir pedagoginės patirties neturinčių studentų praktikų vertinimas.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti studijų programos vykdymo eigoje.

Studijų programos aprašas papildytas ir nurodoma, kaip bus diferencijuojamos praktikos užduotys ir vertinimas jau mokykloje dirbančių ir nedirbančių studentų (žr. programos aprašo 6.3 skyrių). Taip pat programos apraše nelaukiant programos vykdymo pradžios koreguota ir tikslinta ir kita informacija apie praktikas.

3.7. Studijų proceso paramai ir mokomosios medžiagos prieinamumui didinti ir užtikrinti ateityje pradėti naudoti virtualaus mokymosi aplinką.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti studijų programos vykdymo eigoje.

3.8. Aiškiai apibrėžti universiteto padalinių bendradarbiavimo mechanizmus ir atsakomybes realizuojant studijų programos „*Dalyko didaktikos*“ modulį.

Šiuos taisymus programos rengėjai turėtų atlikti studijų programos vykdymo eigoje.

Pažymėtina, kad apraše koreguota ir taisyta visa eilė smulkių neesminių netikslumų, kuriuos paminėjo nors ir nesiūlė skubiai taisyti išvadose arba vizito metu ekspertai (detaliai taisymai apibūdinti Vilniaus universito 2014-04-18 d. rašto „Dėl ketinamos vykdyti studijų programos akreditavimo“ 2 psl.).

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vilniaus universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Mokyklos Pedagogika* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	18

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: dr. Nijolė Saugėnienė

Grupės nariai: doc. dr. Vitalija Gražienė

Leonas Narkevičius

